

aiTaustatietoja

- 1) Valinnaisaineiden tuntimääriä muutettiin säästötoimien takia.

Aikaisemmin:

- Alakoululla 3 lisätuntia käsitöissä,
- kaikki valinnaistunnit (9 vvh) opetettiin yläkoululla

Säästöt

- **Alakoulun tunnit minimiin ja valinnaisaineiden 3 vvh. yläkoululta alakoululle**
3 val.tuntia alakoululla
6 val.tuntia yläkoulla } yht. 9 vvh.

- 2) Yläkoululla on aikaisemmin määritelty tarkasti, mitä valinnaisia voidaan tarjota. Nyt ne voidaan suunnitella ja tarjota joustavasti eikä opetussuunnitelmaan tarvitse tehdä vuosittain muutoksia, jos tarjontaa muutetaan.

Luku 13 Valinnaisuus perusopetuksessa

13.1. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Vanha:

Vuosiluokat 1-6

Taide- ja taitoaineita ovat kuvataide, musiikki, käsityö, kotitalous ja liikunta. Oppilaan vuosiviikkotunteihin sisältyy neljännellä, viidennellä ja kuudennella vuosiluokalla kaksi tuntia taito- ja taideaineiden valinnaista opetusta. Ne sisällytetään oppilaan viikkotyöjärjestykseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä ja ne arvioidaan osana niiden opetusta. Opetusryhmissä voidaan ylittää vuosiluokkarajat.

Jokainen alakoulu järjestää taide- ja taitoaineiden opetuksen omien resurssiensa puitteissa. Kulloinkin opetettavien taito- ja taideaineiden valinnaisista tunneista laaditaan koulun lukuvuosisuunnitelmaan tavoitteet ja sisällöt sekä tukeen, ohjaukseen ja arviointiin liittyvät seikat. Mikäli taito- ja taideaineiden valinnaisten tuntien käyttö perustuu oppilaan valintaan, koulun vuosisuunnitelmaan määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joilla niitä tarjotaan.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä ja ne arvioidaan osana niiden opetusta. Opetusryhmissä voidaan ylittää vuosiluokkarajat.

Todistuksen lisätietoihin voidaan kirjoittaa tarkemmin tieto valinnaisesta taideaineesta; esim olet opiskellut valinnaista liikunnan syventäviä/painotettuja opintoja 2h/vko.

Korvaava teksti

Alakoulussa taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista yksi viikkotunti on sidottu käsityöhön vuosiluokilla 4, 5 ja 6.

Taide- ja taitoaineita ovat kuvataide, musiikki, käsityö, kotitalous ja liikunta. Oppilaan vuosiviikkotunteihin sisältyy neljännellä, viidennellä ja kuudennella vuosiluokalla yksi tunti taito- ja taideaineiden valinnaista opetusta. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä ja ne arvioidaan osana niiden opetusta. Opetusryhmissä voidaan ylittää vuosiluokkarajat.

Jokainen alakoulu järjestää taide- ja taitoaineiden opetuksen omien resurssiensa puitteissa. Kulloinkin opetettavien taito- ja taideaineiden valinnaisista tunneista laaditaan koulun vuosisuunnitelmaan tavoitteet ja sisällöt sekä tukeen, ohjaukseen ja arviointiin liittyvät seikat.

Mikäli taito- ja taideaineiden valinnaisten tuntien käyttö perustuu oppilaan valintaan, koulun vuosisuunnitelmaan (liitteenä) määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joilla niitä tarjotaan.

VANHA

Vuosiluokat 7–9

Yksi taide- ja taitoaineiden valinnainen tunti on osa yhteisenä oppiaineena opetettavaa käsityön oppimäärää ja se arvioidaan osana käsityön opetusta. Muut neljä tuntia on oppilaalle valinnaisia. Oppilas valitsee yhden taito- ja taideaineen, jota opiskelee sekä 8. että 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden.

Opintojen nimi määräytyy ko. yhteisen taide- tai taitoaineen mukaisesti (esim. käsityön syventävät opinnot). Valituille syventäville opinnoilla koulu tekee omat suunnitelmansa, jossa määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joilla niitä tarjotaan. Opintojen nimi määräytyy ko. yhteisen taide- tai taitoaineen mukaisesti (esim. käsityön syventävät opinnot).

Taide ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 8. ja 9. luokalle

Kotitalouden syventävät opinnot
Kuvataiteen syventävät opinnot
Käsityön syventävät opinnot
Liikunnan syventävät opinnot
Musiikin syventävät opinnot

Näistä oppilas valitsee yhden, jota opiskelee sekä 8. että 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Kotitalouden, kuvataiteen, käsityön ja musiikin osalta syventävistä opinnoista annettava arvosana (4-10) korvaa kyseisessä aineessa seitsemännellä luokalla annetun arvosanan ja on näin aineen päättöarvosana. Liikunnan syventävistä opinnoista ei anneta omaa erillistä arvosanaa, vaan sen suoritukset otetaan huomioon osana kaikille yhteisen liikunnan arvosanaa. Niistä taide- ja taitoaineista, joita oppilas ei valitse, seitsemännen luokan arvosana siirtyy päättötodistuksen arvosanaksi. Jos oppilas ei valitse liikunnan syventäviä opintoja, hänen päättötodistuksen arvosanansa on kaikille yhteisen liikunnan arvosana.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisista opinnoista ei tule erillistä arviota lukuvuosi- tai päättötodistukseen, vaan ne arvioidaan osana kaikille yhteisten taide- ja taitoaineiden oppimääriä.

Korvaava teksti

Vuosiluokat 7–9

Taito- ja taideaineiden valinnaisaineiden tunnit tarjotaan luokka-asteiden 8 - 9 oppilaiden valittavaksi. Tavoitteet ja sisällöt määräytyvät ko. taide- ja taitoaineiden opetussuunnitelmasta. Oppimista syvennetään ja laajennetaan sisältöalueittain ja keskitytään taitojen hiomiseen.

Taide ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 8. ja 9. luokalle:

**Kotitalouden syventävät opinnot
Kuvataiteen syventävät opinnot
Käsityön syventävät opinnot
Liikunnan syventävät opinnot
Musiikin syventävät opinnot**

Oppilas valitsee yhden pitkän taito- ja taideaineen, jota opiskelee sekä 8. että 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Lisäksi oppilaiden valittavaksi tarjotaan yksi lyhyt eli yhden vuosiviikkotunnin taito- ja taideaine 9. luokalle.

Valituille syventäville opinnoilla koulut tekevät omat suunnitelmansa, jossa määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joilla niitä tarjotaan. Opintojen nimi

määräytyy ko. yhteisen taide- tai taitoaineen mukaisesti (esim. käsityön syventävät opinnot).

Kulloinkin opettavien taito- ja taideaineiden valinnaisista tunneista laaditaan valinnaisopas, joka liitetään koulun vuosisuunnitelmaan.

Kotitalouden, kuvataiteen, käsityön ja musiikin osalta syventävistä opinnoista annettava arvosana (4 - 10) korvaa kyseisessä aineessa seitsemännellä luokalla annetun arvosanan ja on näin aineen päättöarvosana. Liikunnan syventävistä opinnoista ei anneta omaa erillistä arvosanaa, vaan sen suoritukset otetaan huomioon osana kaikille yhteisen liikunnan arvosanaa. Niistä taide- ja taitoaineista, joita oppilas ei valitse, seitsemännen luokan arvosana siirtyy päättötodistuksen arvosanaksi. Jos oppilas ei valitse liikunnan syventäviä opintoja, hänen päättötodistuksen arvosanansa on kaikille yhteisen liikunnan arvosana.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisista opinnoista ei tule erillistä arviota lukuvuosi- tai päättötodistukseen, vaan ne arvioidaan osana kaikille yhteisten taide- ja taitoaineiden oppimääriä.

13.2. Valinnaiset aineet

Valinnaiset aineet

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetukseen soveltuvia, syventäviä ja soveltavia perusopetukselle asetettuja tavoitteita tukevia aineita tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät

valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Opetuksen järjestäjä päättää, mitä valinnaisia aineita tarjotaan. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa valinnaisten aineiden tarjonnasta sekä arvioinnista päättäessään huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle .

Valtioneuvoston asetuksessa määritellyssä tuntijaossa on vuosiluokilla 1 - 9 varattu yhdeksän vuosiviikkotuntia opetusaikaa valinnaisille aineille. Mikäli opetuksen järjestäjän hyväksymässä tuntijaossa ylitetään perusopetusasetuksen määrittelemä vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä (222 vvt), voivat tunnit ylityksen osalta sisältää myös valinnaisia aineita. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja voidaan tarvittaessa käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen. **Valinnaisaineita tarjotaan paikallisen tuntijaon mukaisesti ([Liite 1 Ylivieskan tuntijako](#)) yläkoululla.**

UUSI (Aikaisemmin ei ole tarjottu alakoululla)

Valinnaisaineiden yhdeksän vuosiviikkotunnista kolme sijoittuu vuosiluokille 4 - 6 ja kuusi vuosiluokille 8 - 9. Näistä tunneista päätetään koulukohtaisesti. Valinnaisaineiden tarjonta ja tiedot löytyvät koulujen vuosisuunnitelmasta (liitteenä).

Vuosiluokat 4 - 6

Valinnaisaineita opiskellaan yhteensä kolme vuosiviikkotuntia luokilla 4 – 6. Jokaisella luokka-asteella on yksi vuosiviikkotunti. Koulukohtaiset valinnaistarjottimet tarjotaan oppilaiden valittavaksi.

Valinnaisaineiden tarjonnasta vastaa jokainen koulu omien resurssiensa mukaan. Valinnaisuus voi liittyä mihin tahansa yksittäiseen oppiaineeseen – myös taide- ja taitoaineisiin tai kieliin – tai useampiin oppiaineisiin tai suoraan esimerkiksi laaja-alaiseen osaamiseen.

Alakoulun valinnaisaineet muodostavat kukin alle kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, joten ne arvioidaan sanallisesti.

VANHA

Vuosiluokat 7 – 9

Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia.

Ylivieskassa valinnaisaineiden 9 tuntia tarjotaan yläkoululla, joista 8 tuntia on kahden vuosiviikkotunnin oppimääriä ja yks tunti ns. lyhytkursseja. Koulu päättää, millaisia valinnaisia opintoja oppilaille tarjotaan. Valituille opinnoille koulu tekee suunnitelmat, joissa määritellään

- opintojen nimi, tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet
- määritellään onko valinnainen alle kahden vuosiviikkotunnin oppimäärä, jonkin yhteisen aineen syventävä aine (voi korottaa yhteisen aineen arvosanaa yhdellä numerolla).

Tällä hetkelle ko. aineita ovat seuraavat: ([Liite 11 Yläkoulun valinnaisaineet](#))

- Kaupalliset aineet ja yrittäjyys
- Kotitalouden soveltavat opinnot innostuneelle ruoanlaittajalle ja leipojalle
- Kuvataiteen soveltavat opinnot taidetta rakastaville
- Käsityön soveltavat opinnot: elektroniikka, metalli, puu, tekstiili (näistä neljästä voi valita yhden)
- Liikunnan soveltavat opinnot nuorelle urheilijalle
- Musiikin soveltavat opinnot aktiiviharrastajalle
- Näppäily- ja tietotekniikan käyttötaito
- Tietotekniikan laaja valinnaisaine.
- Lisäksi tarjolla on kielten valinnaisaineina Ranskan, Saksan ja Venäjän kieli. Näistä kuvaukset luvussa 12.3.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin.

Yläkoulun oppilas valitsee kaksi valinnaisainetta, joita opiskelee sekä 8. että 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Näistä opinnoista todistukseen tulee oma erillinen arvosanansa (4-10).

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat alle kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa yhdellä numerolla.

Yläkoulun oppilas valitsee yhden lyhytkurssin 9. luokalle. Lyhytkurssin pituus on yksi vuosiviikkotunti viikossa. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (hyväksytty/hylätty).

- 9. luokan lyhytkurssit:
Ajoneuvon huolto ja tuunaus

- Codemasters-ohjelmointikurssi
- Englanti – No guts, no glory
- Jättebra! – ruotsia jatko-opintoihin
- Luonnontiedekurssi
- Matematiikkaa jatko-opintoihin
- Minun liikuntani
- Minun musiikkini
- Minustako mestarleipuri
- Satukirjan kuvittamis- ja kirjoittamiskurssi
- Tekstiilityö – toteuta oma toiveesi
- TVT-taidot kuntoon lukio-opiskeluun
- Yrittäjäyys – mun oma juttu
- Älä töpeksi – arkielämän lakitietoa

Korvaava teksti

Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Koulu päättää, millaisia valinnaisia opintoja oppilaille tarjotaan. Valituille opinnoille koulu tekee suunnitelmat, joissa määritellään opintojen nimi, tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat alle kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, voivat korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa yhdellä numerolla. Oppiaineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin.

Yläkoulun oppilas valitsee kaksi valinnaisainetta, joita kumpaakin opiskelee 8. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Oppilas jatkaa toista valinnaisainetta myös 9. luokalla kaksi tuntia viikossa. Valinnaisista opinnoista todistukseen tulee oma erillinen arvosanansa (4 - 10).

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat alle kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa yhdellä numerolla.